



**Storums  
kommun**  
LUSPIE

# Undersökning

---

**om betydande miljöpåverkan** - ändring  
av del av gällande byggnadsplan (akt 24-  
P1976-1, "SP 3") i Hemavan, Storums  
kommun. Västerbottens län

*Dnr: MB-2024-435  
Upprättad 2026-04-24*



## Ändring av byggnadsplan Undersökning av detaljplanens miljöpåverkan

### Strategisk miljöbedömning

Enligt 4 kap. 34 § plan- och bygglagen och 6 kap. 3 § miljöbalken ska kommunen göra en strategisk miljöbedömning för alla detaljplaner och program som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Enligt 6 kap. 9 § miljöbalken innefattar en strategisk miljöbedömning att kommunen ska samråda om hur omfattningen av och detaljeringsgraden i en miljökonsekvensbeskrivning ska avgränsas (avgränsningssamråd), upprätta en miljökonsekvensbeskrivning (MKB), ge tillfälle till synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen och förslaget till plan eller program, samt att ta hänsyn till miljökonsekvensbeskrivningen och inkomna synpunkter innan planen eller programmet antas eller läggs till grund för reglering.

### Undersökning

Enligt 6 kap. 5 § miljöbalken krävs det att kommunen vid upprättande eller ändrande av en plan eller ett program gör en undersökning om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och om en strategisk miljöbedömning ska göras eller inte.

Krävs en strategisk miljöbedömning ska redovisningen ske i planbeskrivningen (4 kap 34 § och 33 § första stycket 4 plan- och bygglagen).

Om en strategisk miljöbedömning inte ska göras, ska skälen redovisas i planbeskrivningen, enligt 4 kap. 33 § 1 första stycket och 33 b § plan- och bygglagen.

---

### Ställningstagande

Kommunen bedömer, med anledning av nedanstående, att ändring av gällande byggnadsplan för del av fastigheterna Björkfors 1:11, 1:125 m.fl. (SP 3, Hemavan), akt 24-P1976-1 inte medför betydande miljöpåverkan och någon fullständig MKB till detaljplanen kommer inte att utarbetas.

Detaljplanen antas inte medföra betydande miljöpåverkan och en miljöbedömning enligt 6 kap. 11 § miljöbalken och 4 kap. 34 § plan- och bygglagen (2010:900) är inte nödvändig.

### Motiv till ställningstagandet

Kommunen ska vid valet av planförfarande bedöma om planförslaget kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Hur kommunen ska gå tillväga för att bedöma den betydande miljöpåverkan regleras i förordningen om miljökonsekvensbeskrivning. Bedömning ska alltid utgå från förordningens bilaga fyra, och även från bilaga två i de fall som planförslaget innebär att planområdet får tas i anspråk för en verksamhet eller åtgärd som är uppräknade i plan- och bygglagen (2010:900) 4 kap. 34 §.

Undersökningen grundas på följande:

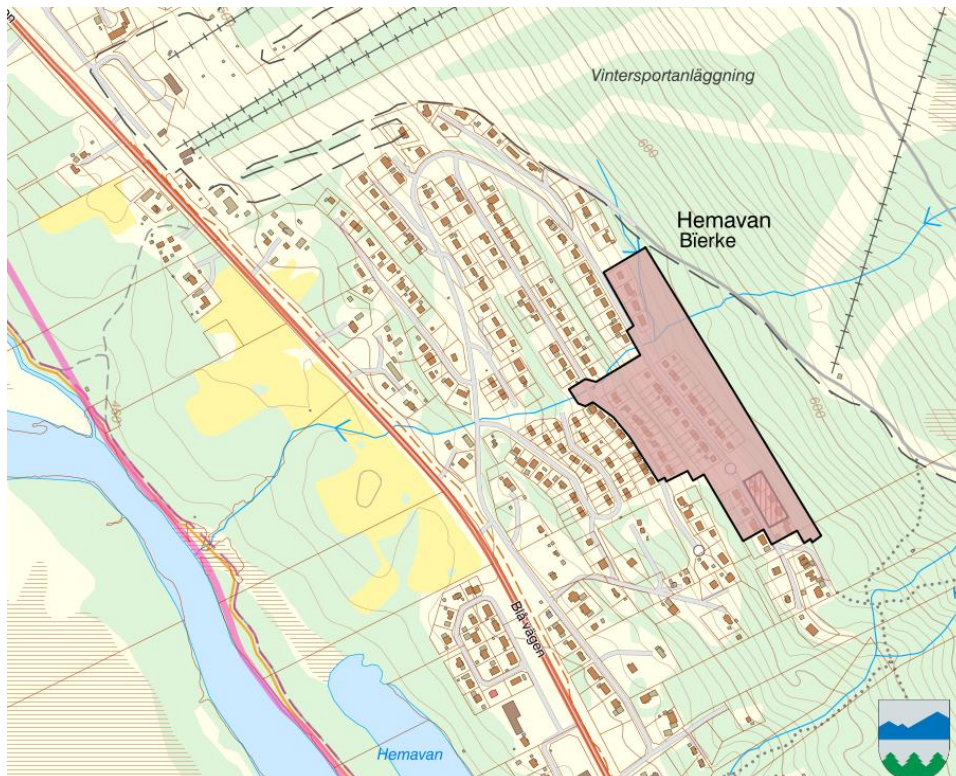
- Planändring möjliggör endast delvis ändrade planbestämmelser inom befintlig byggnadsplan.
- Genomförandet bedöms i övrigt inte innebära några risker för människors hälsa.



- Miljö kvalitetsnormerna riskerar inte att överskridas.
  - Planen bedöms sammantaget ge en ringa miljöpåverkan.
- Detaljplanens positiva inverkan på miljön, hälsa m.m.:
- Planen bedöms understödja en långsiktigt hållbar samhällsutveckling.

### Bakgrund och planens syfte

Fastighetsägare av Björkfors 1:302 har ansökt om planbesked för att möjliggöra större byggrätt för att tillgodose behovet av antal bäddar. I ansökan uppgavs även att ett flertal fastighetsägare inom planområdet delar önskan om utökad byggrätt. Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslutade 2024-06-19, § 19, att påbörja ett planarbete för området. Arbetet är inriktat på att ändra hela gällande byggnadsplan (akt P1981-116) för att anpassa den till dagens behov. Många av fastigheterna inom området har inte förutsättningar för att möjliggöra större byggrätt men Storumans kommun är inne i en process att digitalisera detaljplaner och gällande byggnadsplan är tänkt att tolkas om med uppdaterade planbestämmelser. Vid en ändring av en gällande byggnadsplan som det avser i detta fall, innebär att hela den underliggande planen ska digitaliseras. Oavsett om det bara är en del av planen som ändras. Området ligger i den centrala östra delen av Hemavan. Planens syfte är att se över byggrätter, prick- och korsmark samt typ av byggnader.



Svart linje illustrerar gräns för gällande byggnadsplan.



### **Bestämmelser**

#### Riksintressen

Området ligger inom riksintresse för friluftsliv (Vindelfjällen enligt 3 kap § 6 MB), och riksintresse rörligt friluftsliv (Södra Storfjället, Norra och Södra Gardfjället och Arefjället enligt 4 kap § 2 MB) samt väster om naturreservat Vindelfjällen och Natura 2000-område.

#### Fördjupad översiktsplan (FÖP)

Enligt FÖP för Hemavan är området utpekad för markanvändning fritidsboende. Förslaget bedöms följa gällande FÖP.

#### Planeringsinriktning för Hemavan

Kommunstyrelsen, som har ansvar för den övergripande planeringen, har tagit fram en planeringsinriktning kring fortsatt utveckling i Hemavans by i väntan på en ny fördjupad översiktsplan. En av bedömningarna kommunstyrelsen gjorde var att *"För att Hemavan ska kunna fortsätta expandera behövs förtätningar, mer tillåtande bygghöjder och nya utredningsområden för service/handel, lättindustri och bostäder som kan utredas utifrån föreslagen användning."* - utdrag ur kommunstyrelsens beslut 2019-05-28, § 76.

#### Detaljplaner

Platsen ligger inom redan planlagt område. För området råder en byggnadsplan som är fastställd år 1975 (akt Bpl 24-P1976-1). Äldre planer som stadsplaner, byggnadsplaner och avstyckningsplaner gäller idag som detaljplaner. Dessa äldre planer har inte längre någon genomförandetid.

Gällande byggnadsplanen reglerar bland annat:

- Endast fristående bostäder
- Endast en huvudbyggnad (får ej inrymma fler än en bostadslägenhet) jämte erforderliga gårdsbyggnader. I förrådsbyggnad för endast gästrum inredas, ej kök.
- Huvudbyggnad får inte uppta större areal än 100 kvadratmeter samt garage och andra gårdsbyggnader inte större än sammanlagt 30 kvadratmeter.
- Byggnad får endast uppföras i en våning, höjd för huvudbyggnad max 3,5 meter och gårdsbyggnader max 2,6 meter.
- Vind får inte inredas

Många av fastigheterna är efter beviljad dispens från dåvarande lagstiftning bebyggda med parhus och har efter det avstyckats. Storleken på de minsta tomterna är cirka 350 kvadratmeter till ytan och ligger inom branta områden. De större tomter är cirka 1000 kvadratmeter till ytan.

#### Miljö kvalitetsnormer Vatten

Platsen ligger öst om grundvattenförekomst (SE730570-146353), vattendrag Umeälven (SE730861-146315) och Ahasjön (SE730050-146627) som är klassat enligt VISS (Vatteninformationssystem Sverige). Platsen ligger även norr om övrigt vatten, Kvarnbäcken (NW730350-146793).



***Följande aspekter bedöms i aktuell detaljplan***

|                                                     | <i>Relevant</i> | <i>Inte relevant</i> |
|-----------------------------------------------------|-----------------|----------------------|
| <b>Stads- och landskapsbild</b>                     | X               |                      |
| <b>Kulturmiljö</b>                                  |                 | X                    |
| <b>Natur- och terrängförhållande</b>                | X               |                      |
| <b>Rennäring</b>                                    |                 | X                    |
| <b>Rekreation och friluftsliv</b>                   | X               |                      |
| <b>Strandskydd</b>                                  |                 | X                    |
| <b>Kommunikationer</b>                              |                 | X                    |
| <b>Hälsa och säkerhet</b> , orsakat av detaljplanen | X               |                      |
| <b>Hälsa och säkerhet</b> , orsakat av omgivningen  | X               |                      |
| <b>Klimatpåverkan</b>                               | X               |                      |
| <b>Måluppfyllelse</b>                               | X               |                      |

***De aspekter som bedömts vara relevanta för detaljplanen utvecklas närmare nedan.***

**Stads- och landskapsbild**

Området ligger i befintligt fritidshusområde. Det är viktigt att tillkommande bebyggelse anpassas till landskapsbilden.

**Kulturmiljö**

Inga registrerade fornlämningar finns inom området.

**Natur- och terrängförhållande**

Området är redan ianspråktaget av vägar och byggnader. Området sluttar åt sydväst med en relativt jämn lutning inom planområdet med medellutning på mellan 10–15 grader. En besiktning har skett av planhandläggare och planerare. Behov av inventering av växt- och djurlivet är inte aktuell.

**Rennäring**

Området ligger inom Ubmeje tjeälddies åretruntmarker vilket medför att åtgärder inte får vidtas som innebär avsevärd olägenhet för rennäringen (Rennäringslagen 30 §). Konsultation krävs inte då planen omfattar del av gällande planlagt område och som redan är bebyggt, vilket inte innebär särskild betydelse (SFS 2022:66, 2 §) för samer eller berörd sameby utifrån påverkan av renskötseln. Bedömningen är gjord med stöd av sametingets vägledning för kommuner och regioner.

**Rekreation och friluftsliv**

Området ligger inom riksintresse för friluftsliv (MB 3:6) och riksintresse för turism och friluftsliv övriga fjäll (MB 4:1, 2). Storums kommun bedömer att förslaget inte kommer att skada riksintressena. Planändringen kommer inte att påverka befintliga möjligheter till rekreation och friluftsliv.



### Kommunikationer

Lokalgator är sedan länge anlagda enligt gällande byggnadsplan. Inga förändringar av befintliga kommunikationer kommer att ske.

### Hälsa och säkerhet, orsakat av detaljplanen

#### *Miljökvalitetsnormer (MKN)*

Miljökvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt bindande styrmedel som infördes med miljöbalken 1999 (5:e kap.) för att komma till rätta med miljöpåverkan från diffusa utsläppskällor som till exempel trafik och jordbruk. En MKN kan anges som en halt eller ett värde (högsta tillåtna halt av ett ämne i luft, mark, eller vatten) men kan även beskrivas i ord om lägsta godtagbara miljökvalitet inom ett geografiskt område. MKN kan ses som styrmedel för att på sikt nå miljökvalitetsmålen ([www.miljomal.nu](http://www.miljomal.nu)).

Det finns idag MKN för olika föroreningar i utomhusluften (SFS 2010:477), olika parametrar i vattenförekomster (SFS 2004:660), olika parametrar i havsmiljön (SFS 2010:1341) olika kemiska föreningar i fisk- och musselvatten (SFS 2001:554) samt för omgivningsbuller (SFS 2004:675).

#### *MKN för utomhusluft*

Det finns svenska MKN för den högsta tillåtna halten i utomhusluft av kvävedioxid och kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, ozon, bensen, fina partiklar (PM10 och PM2,5), bens(a)pyren, arsenik, kadmium, nickel och bly i utomhusluft. Planändringens genomförande bedöms inte innebära betydande luftutsläpp som leder till att MKN riskerar att överskridas.

#### *MKN för vattenförekomster*

Bottenvikens vattendistrikt är Sveriges nordligaste vattendistrikt och omfattar hela Norrbottens län samt större delen av Västerbottens län. Länsstyrelsen i Norrbottens län har utsetts till vattenmyndighet i distriktet. Vattenmyndigheten i Bottenvikens vattendistrikt beslutade i februari 2017 om MKN för samtliga yt- och grundvattenförekomster i vattendistriktet vilka ska uppnå god ekologisk status (alternativt god potential) samt god kemisk ytvattenstatus om inte särskilda skäl finns. MKN innefattar även ett krav på ickeförsämring, vilket innebär att vattenförekomstens miljötillstånd inte får försämrats till en lägre statusklass. Under 2023 har åtgärdsprogram, förvaltningsplan och miljökvalitetsnormer reviderats (avseende cykeln 2017-2021, hämtat från VISS mars 2026).



| Vattenförekomster           | EU-CD           | Ekologisk status/potential                                                                                                                                                                                                                                                                      | Kemisk status               | MKN Ekologisk status                         | MKN Kemisk status                                      | Miljöproblem                                                                                        |
|-----------------------------|-----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|----------------------------------------------|--------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Ahasjön                     | SE730050-146627 | God ekologisk status                                                                                                                                                                                                                                                                            | Uppnår ej god (Hg och PBDE) | God ekologisk status                         | God kemisk status med undantag för Hg och PBDE         | Miljögifter (Atmosfärisk deposition)                                                                |
| Umeälven                    | SE730861-146315 | Otillfredsställande ekologisk potential                                                                                                                                                                                                                                                         | Uppnår ej god (Hg och PBDE) | Otillfredsställande ekologisk potential 2027 | God kemisk ytvattenstatus med undantag för Hg och PBDE | Miljögifter (Atmosfärisk deposition), flödesförändringar, morfologiska förändringar och kontinuitet |
| Övrigt vatten (Kvarnbäcken) | NW730350-146793 | Planområdet ligger norr om till Kvarnbäcken som rinner västerut ner mot Umeälven. Mottagande recipient är i huvudsak Umeälven (mellan Överuman och Hemavan). Kvarnbäcken klassas som övrigt vatten inom vattenförvaltningen och är därmed inte statusklassificerad och har ingen beslutad norm. |                             |                                              |                                                        |                                                                                                     |

| Grundvattenförekomst                           | EU-CD           | Kemisk status | Kvantitativ status | MKN Kemisk status             | MKN Kvantitativ status | Miljöproblem |
|------------------------------------------------|-----------------|---------------|--------------------|-------------------------------|------------------------|--------------|
| Sand- och grusförekomst (Björkfors - Umeälven) | SE729676-504621 | God           | God                | God kemisk grundvatten status | God kvantitativ status | Inga         |



### **Samlad bedömning av MKN för vattenförekomster**

Utveckling enligt planändringen bedöms inte påverka om normerna för god ekologisk eller god kemisk yt- och grundvattenstatus kan uppnås/upprätthållas för nämnda vatten. Området kommer att ingå i kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp. För en långsiktigt hållbar dagvattenhantering ska de naturliga förhållande på platsen bibehållas så långt som möjligt.

### **Hälsa och säkerhet, orsakat av omgivningen**

*Markradon* –Radonsäkert byggande ska ske och redovisas i samband med bygglov.

*Markföroreningar* - Ingen misstanke finns om att markföroreningar förekommer inom planområdet.

*Markförhållanden* - Redan bebyggda delar inom en ny detaljplan ska uppfylla de stabilitetskrav som ställs på nyexploatering alternativt måste restriktioner finnas. Eventuella restriktioner eller krav på åtgärder måste säkerställas i planen.

*Vatten- och avlopp* - Området ingår i kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp. Planändringen innebär ingen påverkan på det kommunala Va-nätet.

### **Klimatpåverkan**

*Risk för översvämning*

Området är inte berört av 100-årsflödet från Umeälven.

### *Skyfallskartering*

Länsstyrelsen Västerbotten har som ett led av klimatförändringar låtit ta fram skyfallskartering för länets kommuner och tätorter (*Skyfallskartering Västerbottens län Storumans kommun, Länsstyrelsen i Västerbottens län, April 2018*). Skyfallskarteringen visar hur tätorter i respektive kommun påverkas vid ett 100-årsregn med klimatafaktor 1,3 samt vid ett så kallat "Köpenhamnsregn" (vilket inträffade under 2011). Studien visar maximala vattendjup och eventuell översvänningsutbredning. Den omfattar även flödesriktning och flödes hastighet.

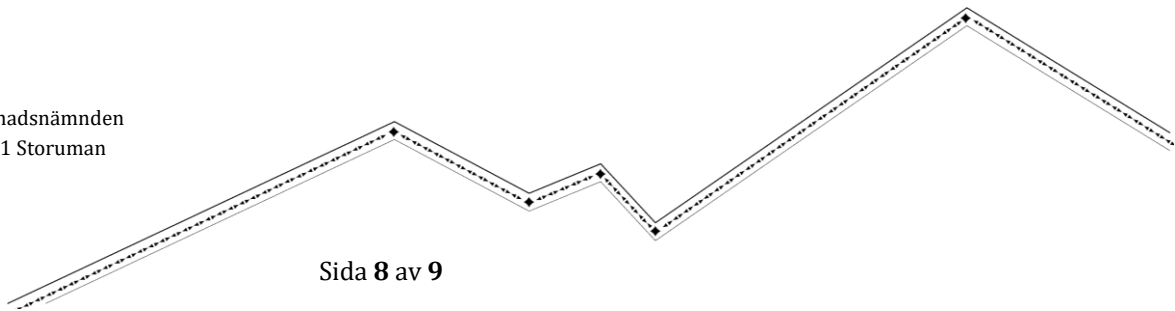
### **Miljömål**

*Globala miljömål*

Den 25 september 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030, en universell agenda som inrymmer de globala målen för hållbar utveckling. De 17 hållbarhetsmålen konkretiseras med 169 delmål och 230 globala indikatorer. Regeringen har ambitionen att Sverige ska vara ledande i arbetet med att genomföra Agenda 2030. Detaljplanen kan antas beröra följande mål:

- Hållbara städer och samhällen.

Detaljplanen bidrar till att förtäta inom befintlig tätort.





### Nationella miljömål

Riksdagen har antagit 16 nationella miljö kvalitetsmål som drar upp riktlinjer för dagens och morgondagens miljöarbete i Sverige. Dessa har sedan utvecklats inom varje länsstyrelse, efter regionala förutsättningar. Det miljömål som kan anses beröras av detta planförslag är:

- God bebyggd miljö

Utformningen av tillkommande utbyggnation alternativa ersättningsbyggnader kommer kunna utformas på ett miljöanpassat sätt så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.

***Bedömningen är att miljömålen kommer att beaktas och att dessa inte kommer att beröras negativt.***

### Medverkande tjänstepersoner

Ulrika Kjellsdotter, planhandläggare,  
Ulrik Norgren, planerare/byggnadsinspektör.